

371 / Girls z oblíbených operet Dramatického odboru Sokola Vrchlický, pol. 30. let.

KSČ Jiskra), až do zákazu KSČ 1938, kdy členové přešli do jiných DS. Dělníci dlouho hrávali na improvizovaných jevištích v hostincích, zejména v Grandhotelu, stálé jeviště až v DD otevřeném 1924. Vůdčími osobnostmi dělnických souborů Jos. Šubert (Ruka), A. Říha (Máj), Fr. Krist (Máj) a Jar. Tomeš (Máj).

Od 1950 Vrchlický jako DS ZK Juta. 1950 na festivalu LUT v místě dále DS Máj, *Pěvecká a hudební jednota Jaromír*, *Div. ochotníci Jaroměřska*, DS ČSM, DS ZK ZAZ. 1951 jeden z vrcholů ODi ve městě Jan Hus, pro XXI. JH připravený opět všemi OS. 1954 Vrchlický ZK Juta čs. premiéra Křivoklátské nokturno (J. Bartl), r. B. Vrbský z MDP, 1954 Matka. 1954 DS ZK Závodů Ant. Zápotockého Přelom (Lavrenčev). 1954 převzal majetek sokolovny ZK Juta, rozsáhlejší vnitřní úpravy. 1956 DS ZK Juta Inteligenti (Jariš), na NP, 1957 Ovečka chudého. Častá účast všech DS v soutěžích a festivalech. 1959 nařízené sloučení ODi v DS Vrchlický ZK Mír (od 1985 SKP Jaroměř). 1959 ukončena nákladná rekonstrukce sokolovny (za pracovní spoluúčasti ochotníků) v divadlo, zah. Lucerna. 1960 Kolébka, v roli Aleny Nad'a Urbánková (*1939, později zpěvačka a h. divadla Semafor). 1960 Div. festival polabských krajů; 1961 Div. festival českých krajů jako semifinále pro JH. 1963 zde div. přehlídka Východočeského kraje. Na festivalech celkem 110 DS při 120 představeních. 1964 DS Vrchlický zorganizoval a podílel se na Shakespearovském cyklu. 1945-1969 Vrchlický 244 her v 929 představeních, účast na festivalech, jh. např. Vojta, Joran, Jára Pospíšil, Chramostová, Bek, Hegerlíková. Spolupracovali Otto Budín, Milan Pásek, Evžen Drmola. Ve 20. stol. výrazně převládá český repertoár. Ruský, německý, francouzský, anglický a italský asi 50% českého. Ostatní (15 národních kultur) jednotlivě. Operetní repertoár od 50. let ustoupil. Po 2. svět. v. vůdčími r. činohry A. Pekárek a později N. Doležalová. V souboru uzavírali svoji činnost talentovaní h. z let 1918-1945, z mladších vynikli zejména J. Bimanová, Z. Hovorka, J. Hrudka, Z. Jarolímek, J. Wagenknecht (jako komik po desítky let oblíben v celém regionu). Vrchlickému se podařilo udržet kontinuitu činnosti až do současnosti.

1983 v Roce českého divadla uspořádalo Městské muzeum výstavu o div. tradici v místě. DS Vrchlický vlastní archiv (archiválie od 1872), knihovna přes 5000 svazků a kronika (soustavné záznamy od 1902). Od poč. 90. let Vrchlický opět samostatný. 1993 *Studio BLD*. 1999 oslavy 180 let ODi, výstava, DS Vrchlický pod MěKS. 2000 ničivá povodeň zasáhla archiv, škody v kulisárně, skladu nábytku, rekvizit a kostýmů, které Vrchlický sbíral téměř sto let. Díky pomoci občanů, kteří si kostýmy rozebírali, se většinu podařilo zachránit. Archiv zachráněn za pomoci SOKA Náchod. Budovu Divadla (býv. Sokolský dům,

Fügenerova sokolovna) restituoval po 1989 Sokol. 2000 přešel objekt, v podzemí silně poškozený povodní, do majetku města. DS Vrchlický MKS 2000 *Mirandolina*, 2001 *Tři Alberti* a slečna Matylda (Horníček). DS gymnázia 2000 *Pygmalion*.

1951 JH - Závodní kluby Jaroměřska, Jirásek: Jan Hus
1956 JH - DO Vrchlický ZK Juta, Jariš: Inteligenti
1958 JH - DO Vrchlický ZK Juta, Kohout: Taková láska
1960 JH - DO Vrchlický ZK Juta, Jirásek: Kolébka
1969 JH - DO Vrchlický ZK Juta, Kopecký: Komédie o hvězdě
1973 JH - DO Vrchlický ZK Juta, Olbracht - Pokorný: Bratr Žak
1965 ŠP - VÚ, Matějka: Nekrolog strýčka Bubyho

INFORMACE pro MČAD zprac. František Černý. Rkp. 2000. kART.
CČAD, s. 47, 59, 61, 63, 65, 71, 81, 85, 87, 88, 94, 123, 124, 125, 126, 132, 138, 148, 153, 175, 177, 186, 203, 205, 222, 374, 376, 378, 390, 395, 396;
obr. s. 57: Spolek divadelních ochotníků Jaroměř J. K. Tyl: *Pražský flamendr*, 1862; s. 58: Kačenka (A. Astlová) a Jiřík (A. Šroněk) v Jiříkově vidění J. K. Tyla Spolku divadelních ochotníků z Jaroměře, 1885; s. 116: *DrO Sokola Vrchlický Jaroměř, Pašije*, scéna B. Krčmář, 1934; s. 123: *Max Lederer z Jaroměře*, režisér inscenací výběrového souboru ÚMDOČ na Jiráskových Hronovech 30. let, předseda Jiráskova okrsku ÚMDOČ; s. 159: *Scéna ze hry Františka Götze Soupeři*, Divadelní spolek Vrchlický Jaroměř, režie F. Černý, 1940; s. 170: *Hra Viktora Dyka Ondřej a drak v provedení studentů Státního reálného gymnázia Jaroměř*, režie M. Krupař, scéna K. Meisner, 1944; s. 204: Alois Jirásek: *Kolébka*, DS Vrchlický, ZK Mír Jaroměř, Nad'a Urbánková v roli Aleny, 1960.
DČD II, s. 181, 290; III, s. 178, 185, 191, 459; obr. s. 183: *Skupina účinkujících z ochotnické inscenace hry L. Stroupežnického Paní mincmistrová*. Jaroměř 1885; s. 452: *Typická kombinace ochotnického jeviště s tělocvičnou*. Sokolský dům, Jaroměř 1902; IV, s. 191.
Boleslavský, díl II, sv. 6, s. III; Burian, s. 167; Směkalová; *Stoletá tradice I*, s. 20; *Ve službách Thálie II*; *Vondráček I*, s. 190-191; 1956 I, s. 511, 533; 1957 II, s. 270.
BURDYCH, Alois: *Dramatický odbor Sokola Vrchlický*. In: 75 let Těl. jednoty Sokol v Jaroměři. Jaroměř 1937, s. 7-9.

372 / Obálka Pamětního listu od Karla Štěrbý, 1932.

BURDYCH, Alois: 120 let divadla v Jaroměři. In: *Pamětní list, 120 let divadla v Jaroměři*. Jaroměř 1939, s. 15-19.

ČERNÝ, František (1896-1968): *Pamětní list o třicetiletém působení Dramatického odboru Sokola Vrchlický v Jaroměři*. Jaroměř 1932. 65 s. MKd, KK.

ČERNÝ, František (1896-1968): *Šel zahradník do zahrady*. Hradec Králové 1971, s. 139-143.